

Projekt

z dnia 12 lipca 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA KUTNO**

z dnia 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej Miasta Kutno na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721) i art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 i 834), Rada Miasta Kutno uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Miasta Kutno na lata 2024-2030”, o treści określonej w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Kutno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Kutno
z dnia 2024 r.

**MIEJSKI PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
MIASTA KUTNO
NA LATA 2024-2030**

Kutno, 2024 r.

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Podstawy prawne	5
III. Analiza zjawiska przemocy domowej	6
1. Wprowadzenie	6
2. Diagnoza zjawiska przemocy — wnioski i rekomendacje	6
3. Skala zjawiska przemocy domowej w Mieście Kutno	9
3.1. Działania innych podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej ..	11
4. Zapobieganie przemocy domowej na terenie Kutna	15
4.1. Działania profilaktyczno-edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	15
4.2. Wsparcie na rzecz do osób doznających przemocy domowej	17
4.3. Oddziaływania terapeutyczne wobec osób stosujących przemoc domową	17
5. Zasoby instytucjonalne	18
IV. Zespół Interdyscyplinarny	20
1. Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego	20
2. Grupy diagnostyczno-pomocowe	21
3. Analiza SWOT	22
V. Obszary i kierunki działania	25
VI. Realizacja Programu oraz finansowanie	35
VII. Prognoza zmian	36
VIII. Monitoring i ewaluacja	37
IX. Zakończenie	38

I. WSTĘP

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie. Jednak przemoc doznawana w najbliższym środowisku rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe. Daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że [...] *przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą spiralę przemocy, obejmującą coraz to nowe generacje pokoleń.*

Zjawisko przemocy domowej jest definiowane przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Należy zaznaczyć, że ustawa ta została gruntownie znowelizowana w 2023 r. (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw), włącznie z samą nazwą tego aktu prawnego. Dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie” zostało zastąpione przez „przemoc domową”. Dodatkowo, rozszerzono zakres zadań podmiotów, które tworzą cały system przeciwdziałania przemocy domowej (szczególnie w obszarze zadań gmin). Wspomniana definicja przemocy domowej, charakteryzuje ją jako: *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) *narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;*
- b) *naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;*
- c) *powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;*
- d) *ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;*
- e) *istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.*

Definicja określa zarówno podstawowe cechy przemocy, jak i jej konsekwencje. W literaturze wymienia się kilka rodzajów przemocy:

- przemoc fizyczną;
- przemoc psychiczną;
- przemoc seksualną;
- przemoc ekonomiczną;
- zaniedbywanie.

Ze względu na osoby poszkodowane wymienia się: przemoc w związku małżeńskim, partnerskim, przemoc wobec dzieci, przemoc wobec osób starszych, przemoc wobec osób niepełnosprawnych. Należy też zwrócić uwagę, że zgodnie z aktualnie przyjętą w literaturze oraz praktyce interwencyjnej i pomocowej terminologią, osoby mogą być uwikłane w przemoc w trzech niezależnych lub mocno powiązanych, a nawet nakładających się rolach:

- osoby doznającej przemocy (w starej terminologii — ofiary przemocy);

- osoby będącej świadkiem przemocy;
- osoby stosującej przemoc (w starej terminologii — sprawcy przemocy).

Zgodnie z wspomnianą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 6 ust. 2), do zadań własnych gmin w zakresie przeciwdziałania przemocy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy Program przeznaczony jest dla mieszkańców Miasta Kutna, w szczególności:

- 1) rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej;
- 2) rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej;
- 3) świadków przemocy domowej;
- 4) osób stosujących przemoc;
- 5) specjalistów działających w obszarze wspierania rodzin z problemem przemocy;
- 6) lokalnej społeczności.

II. PODSTAWY PRAWNE

Podstawę prawną opracowania niniejszego Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Miasta Kutno na lata 2024-2030 (dalej jako: Program) stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 i 834), a także następujące akty prawne:

- 1) Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r., M. P. z 2023 r. poz. 1232);
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- 4) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
- 5) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721);
- 6) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.);
- 7) ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145);
- 8) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.);
- 9) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

Dodatkowo, przy opracowywaniu niniejszego Programu wzięto pod uwagę przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809), Kodeksu Karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 17) oraz Kodeksu postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37).

Dokument jest również zgodny z Konwencją Stambulską — Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. — ratyfikowana przez rząd polski w 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 961).

III. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Wprowadzenie

Zjawisko przemocy domowej w Mieście Kutno zostało rozpoznane na podstawie kilku bazowych elementów. W pierwszej kolejności przedstawione zostaną wnioski rekomendacje¹ z przeprowadzonych badań, których efektem jest Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Miasta Kutno² wykonana na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kutnie przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie. W dalszej kolejności uwzględniono dane statystyczne dotyczące ujawnionych faktów przemocy domowej oraz informacje z posiadanych zasobów.

2. Diagnoza zjawiska przemocy — wnioski i rekomendacje

Diagnoza zjawiska przemocy została przeprowadzona w pierwszej połowie 2023 r. i obejmowała badanie wśród dwóch grup — dorosłych mieszkańców (148 osób, w tym 99 kobiet i 49 mężczyzn) oraz dzieci i młodzieży szkolnej (329 osób w przedziale wiekowym odpowiadającym klasom 4-8 ze szkół podstawowych).

Dorośli mieszkańcy — wnioski:

- Według ankietowanych zjawisko przemocy domowej w Kutnie jest częste w opinii 56% dorosłych mieszkańców.
- Wyniki badań wskazują, że 38% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 32% podejrzewa, że do tego może dochodzić.
- Dodatkowo 41% respondentów deklaruje, że doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny, a 38% z nich poprosiło o pomoc policję, pomoc społeczną lub inną instytucję z obszaru przeciwdziałania przemocy.
- W kwestii rodzajów doświadczanej przemocy 80% wskazało na przemoc psychiczną, 68% na fizyczną, 47% doświadczało przemocy ekonomicznej, a 33% przemocy seksualnej.
- Zdaniem mieszkańców Kutna przyczyn agresji wobec członków rodziny należy poszukiwać kolejno w: nieumiejętności radzenia sobie z problemami (69%), stresie (57%), złej sytuacji materialnej (53%), braku posłuszeństwa dzieci (52%), chorobie psychicznej (51%), różnicy zdań członków rodziny (49%) oraz braku pracy (48%).
- W kwestii możliwych rozwiązań ograniczających przemoc domową mieszkańcy Kutna wskazują na: zaostrzenie kar dla sprawców przemocy (81%), edukację

¹ Decyzja o przedstawieniu jedynie wniosków i rekomendacji wynika z kwestii praktycznej — objętości Diagnozy.

² Należy zaznaczyć, że Diagnoza zjawiska przemocy została przeprowadzona na terenie Miasta w pierwszej połowie 2023 r. Dodatkowo, w IV kwartale 2023 r. przeprowadzone zostały badania na potrzeby opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, które również obejmują problem przemocy domowej. Jednakże, były to badania o mniejszym zakresie niż prezentowana w niniejszym Programie Diagnoza. W konsekwencji zdecydowano o zaprezentowaniu i odniesieniu się jedynie to pierwszego dokumentu.

społeczeństwa (81%), zwiększenie niezależności finansowej kobiet (60%) oraz poprawę sytuacji materialnej rodzin (57%).

- Mieszkańcy Kutna nie myślą schematycznie o przemocy i zdają sobie sprawę z najczęstszych przyczyn jej występowania, a także z konieczności reagowania na przypadki podejrzenia stosowania przemocy domowej.
- W kwestii przypadków przemocy domowej 63% respondentów odpowiedziało, że (bardzo często lub czasami) zdarza się niepodjęcie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia. Przeważająca większość respondentów (łącznie 68%) odpowiadała też, że bardzo często lub czasami zdarza się wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą. Na umarzenie spraw przez prokuraturę wskazało 62% badanych.

W konsekwencji, w Diagnostyce zalecone zostały następujące działania, pogłębiające wiedzę z zakresu przemocy:

- szkolenia i warsztaty dla rodziców;
- szkolenia dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego, superwizja dla członków tych zespołów;
- spotkania otwarte dla mieszkańców Kutna;
- kampania informacyjna w postaci plakatów i ulotek.

Dzieci i młodzież szkolna — wnioski:

- Uczniowie w większości (83%) deklarują, że czują się w swojej klasie dobrze lub raczej dobrze. Nie należy jednak bagatelizować faktu, że 17% uczniów przeciwnie określa swoje odczucia tzn. nie czuje się w szkole dobrze.
- Zdecydowana większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie (84%). Zauważyć należy, iż odmienne odczucie pojawia się u 16% ankietowanych uczniów.
- 28% uczniów szkół podstawowych z Kutna przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją.
- Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach jest obecny, lecz nie rozpowszechniony zwyczaj „chrztu” młodszych uczniów — przyznaje to 10% badanych.
- Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest jednak zauważalny. 58% badanych przyznało, że w szkole doświadcza lub doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Uczniowie deklarują też, że częściej doświadcza w szkole przemocy psychicznej niż fizycznej.
- Odpowiedzi wskazują, że do aktów przemocy w szkole dochodzi zdecydowanie najczęściej w trakcie przerw — tego zdania jest 71% badanych uczniów. 14% badanych uczniów doświadcza przemocy po lekcjach.
- W opinii uczniów najczęściej — bo codziennie i kilka razy w tygodniu — dochodzi w szkole do: obgadywania, wyśmiewania oraz unikania/ignorowania, a nawet wykluczania z grupy. Badani uczniowie wskazali również, że w szkole zdecydowanie częściej takie zachowania wykazują chłopcy (78%) niż dziewczyny (22%).
- Respondenci powodów agresywnego zachowania uczniów upatrują kolejno w następujących wariantach odpowiedzi: błędach wychowawczych rodziców (38%), bo lubią poniżać innych (38%), ponieważ rówieśnicy chcą mieć respekt (36%),

ponieważ nie ponoszą żadnych konsekwencji (31%), chcą osiągać swoje cele (25%) oraz brak im świadomości, iż sprawiają komuś przykrość (24%).

- Według badanych ich rówieśnicy w sytuacji, kiedy staliby się świadkami bójki na szkolnym korytarzu, zareagowaliby w następujący sposób — przyglądaliby się bójce, dopingowali i nagrywali zdarzenia telefonem (52%), zgłosiliby sytuację nauczycielowi (18%), staraliby się rozdzielić bijących (12%) oraz udawaliby, że nie widzą (18%).
- 61% uczniów jest zdania, że problem przemocy w szkole można rozwiązać poprzez sprawiedliwe karanie winnych. 28% respondentów twierdzi, że można byłoby to rozwiązać poprzez spotkania z psychologiem lub pedagogiem. Z kolei w opinii 21% pomogłoby zainstalowanie kamer na korytarzach szkolnych.
- W kwestii zaufania w sytuacji, gdyby uczniowie stali się ofiarą przemocy uczniowie wskazywali na osoby z którymi by o tym porozmawiali. Częściej ankietowani wskazywali rodziców/opiekunów (37%) niż wychowawców (23%). Nie należy przejść obojętnie obok tego, że 10% ankietowanych stwierdziło, że nie powiedziałoby o takiej sytuacji nikomu.
- 80% badanej grupy deklaruje, że ma w szkole bliską osobę, której może się zwierzyć, jeśli będzie miało przykre doświadczenia bądź porozmawiać z nią o przeżywanym problemie.
- 81% badanych deklaruje, że czuje się w swoim domu bezpiecznie, z kolei 16% uczniów szkół w Kutnie doświadczyło przemocy domowej, głównie przemocy psychicznej i fizycznej.
- 16% uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 31% nie ma pewności, lecz podejrzewa, że zna osoby, które mogą doświadczać tej formy przemocy.
- W odniesieniu do cyberprzemocy — łącznie 38% uczniów doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie „hejtowaniem”. Uczniowie również często byli odbiorcami obraźliwych wiadomości z obelgami i wyzwiskami (54%), a także byli ofiarami udostępniania osobom trzecim ich prywatnej wiadomości (53%).
- Większość uczniów szkół podstawowych w Kutnie (89%) deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami. Podobnie jest w przypadku oceny relacji uczniów z nauczycielami — 87% ocenia je jako bardzo dobre lub dobre.
- Łącznie 88% uczniów szkół podstawowych w Kutnie chciałoby podzielić się z rodzicami swoimi wątpliwościami w kwestii przeżywanego problemu. Dzieci i młodzież rzadziej po poradę czy pomoc zgłosiliby się do nauczyciela niż do rodzica. Nadal jednak wyniki uzyskane w tej kwestii można uznać za relatywnie satysfakcjonujące: łącznie 67% uczniów obdarzyłoby zaufaniem pedagogów.

W konsekwencji, w Diagnostyce zalecone zostały następujące działania, wśród dzieci i młodzieży szkolnej: warsztaty, spotkania i programy dla uczniów dotyczące: przemocy, cyberprzemocy, komunikacji i radzenia sobie z emocjami, podczas których: uczniowie poznają definicje agresji, różnorodne jej rodzaje oraz sposoby wyrażania. Opracują własne sposoby pokonania problemu przemocy oraz zjawisk jej towarzyszących. Dzięki ciekawym,

dostosowanym do wieku i możliwości poznawczych metodom pracy uświadomią sobie szkodliwość stosowania przemocy, propagując alternatywne sposoby radzenia sobie z negatywnymi emocjami.

3. Skala zjawiska przemocy domowej w Mieście Kutno

Zobrazowanie skali zjawiska przemocy domowej w mieście Kutno oparte zostało o statystykę dotyczącą przede wszystkim spraw związanych z procedurą „Niebieskie Karty”, jak również interwencji podjętych przez Policję.

**Tabela nr 1 — Podmioty wszczynające procedurę „Niebieskie Karty”
w latach 2021-2023**

	2021	2022	2023
Policja	74	73	86
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	12	8	11
Placówki oświaty	0	3	2
Ochrona zdrowia	0	0	1
MKRPA	0	0	0
Razem	86	84	100

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny

Z powyższej tabeli wynika, że w 2023 roku w porównaniu do 2021 r. i 2022 r. nastąpił wzrost spraw uruchomionych w ramach procedury „Niebieskie Karty” — szczególnie w ramach działań Policji, co zasadniczo wiąże się z czynnościami podejmowanymi przez funkcjonariuszy w ramach interwencji domowych.

Tabela nr 2 — Działania Komendy Powiatowej Policji w Kutnie w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba interwencji domowych	660	659	328
Liczba zatrzymanych osób stosujących przemoc domową	62	80	47
Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu	bd	67	79

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Kutnie

Pomimo wzrostu spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty”, należy zauważyć spadek podejmowanych przez Policję interwencji domowych w 2023 roku w stosunku do lat ubiegłych tj. o 331 mniej w stosunku do 2022 roku i o 332 mniej w stosunku do 2021 roku,

co również przekłada się na zmniejszoną liczbę zatrzymanych osób stosujących przemoc domową w 2023 roku o 33 osoby mniej w stosunku do 2022 roku i o 15 osób mniej w stosunku do 2021 roku.

Tabela nr 3 — Dane dotyczące rodzajów stosowanej przemocy, osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc w latach 2021-2023

		2021	2022	2023
Liczba rodzin, w których występuje lub istnieje podejrzenie przemocy domowej		127	136	139
Liczba osób stosujących przemoc domową	Ogółem	135	143	142
	Kobiety	12	12	14
	Mężczyźni	123	131	128
Liczba osób doznających przemocy domowej	Ogółem	149	160	147
	Kobiety	118	123	114
	Mężczyźni	18	19	16
	Dzieci	13	18	17
Liczba sporządzonych NK (przez ZI lub Grupę)	Niebieskie Karty C	80	75	80
	Niebieskie Karty D	51	52	50
Rodzaj przemocy	Ekonomiczna	4	1	5
	Psychiczna lub emocjonalna	127	136	137
	Fizyczna	98	80	108
	Seksualna	2	1	2
	Zaniedbanie	0	1	1

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny

Wobec powyższych danych należy wskazać, że zarówno liczba osób stosujących przemoc domową, jak i liczba osób jej doznających, utrzymują się na zbliżonym poziomie. Natomiast liczba rodzin, w których występuje lub istnieje podejrzenie przemocy domowej wykazuje nieznaczną tendencję wzrostową. Dostępne dane potwierdzają fakt, że osobami doznającymi przemocy domowej, w mieście Kutnie podobnie jak w innych miastach naszego kraju, są w większości przypadków kobiety. Dla przykładu w 2023 r. stanowiły blisko 78% spośród wszystkich osób doznających przemocy domowej, wobec których została wszczęta

procedura „Niebieskie Karty”. Liczba mężczyzn doświadczających przemocy utrzymuje się od 2021 roku na porównywalnym poziomie.

Z prezentowanych danych wynika, również że osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy domowej są przede wszystkim mężczyźni, co związane jest z wykorzystywaniem przez nich swojej przewagi poprzez podporządkowanie kobiety ze względu na siłę fizyczną, pozycję społeczną, czy zależność ekonomiczną (91% w 2021 r. i 2022 r., 90% w 2023 r.). W zakresie rodzajów stosowanej przemocy, dominuje przemoc psychiczna/emocjonalna oraz przemoc fizyczna.

3.1. Działania innych podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, jak również Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” obliguje m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej do podejmowania działań interwencyjnych w środowisku w oparciu o wspomnianą procedurę. Pracownicy socjalni diagnozują sytuację osoby doznającej przemocy, udzielają kompleksowej informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności: psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób i rodzin z problemem przemocy domowej. Pracownicy socjalni udzielają rodzinom będącym w trudnej sytuacji, dotkniętym problemem przemocy i spełniającym ustawowe kryteria dochodowe, pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych lub celowych.

Tabela nr 4 — działania podejmowane przez MOPS w Kutnie

	2021	2022	2023
Liczba formularzy „Niebieskich Kart A” złożonych przez pracowników socjalnych	12	8	11
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”	127	136	139
Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy objętych wsparciem specjalistycznym asystenta rodziny	8	8	7
Liczba wizyt pracownika socjalnego w środowisku w związku z podejrzeniem bądź wystąpieniem przemocy domowej	234	233	296
Liczba osób doznających przemocy w rodzinie objętych pomocą MOPS	145	160	147
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie objętych pomocą MOPS	133	145	143

Źródło: MOPS w Kutnie

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie

W działaniach podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy bierze udział Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do głównych jej zadań należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązaniem problemów alkoholowych, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Alkohol osłabia kontrole nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. W omawianym okresie Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie w ramach zadań obejmowała pomocą rodziny dotknięte problemem uzależnienia i ich członków z rodzin uwikłanych w przemoc.

Tabela nr 5 — Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba udzielonych porad	23	31	37
Liczba rodzin objętych działaniami pomocowymi	41	37	41
Liczba porad psychologicznych	25	35	30
Liczba osób uzależnionych objętych działaniami pomocowymi	13	17	27
Liczba skierowanych wniosków do Sądu Rejonowego o nałożenie obowiązku przymusowego leczenia odwykowego	32	45	31

Źródło: MKRPA w Kutnie

Skala działań podejmowanych przez MKRPA utrzymywała się w latach 2021-2023 na podobnym poziomie, z zastrzeżeniem wyraźnego wzrostu liczby osób uzależnionych, które objęto działaniami pomocowymi.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, Punkt Interwencji Kryzysowej

Realizacją zadań w zakresie interwencji kryzysowej na terenie Kutna zajmuje się Punkt Interwencji Kryzysowej działający w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, który udziela wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego, konsultacji, interwencji w środowisku, pomocy w umieszczeniu w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.

**Tabela nr 6 — Działania podejmowane przez Punkt Interwencji Kryzysowej
w latach 2021-2023**

	2021	2022	2023
Liczba osób objętych różnymi formami wsparcia	52	48	48
Liczba rodzin objętych działaniami pomocowymi	6	5	3
Liczba osób wobec których podjęto interwencje	29	11	7
Liczba rodzin objętych działaniami interwencyjnymi	6	5	3
Liczba dzieci doznających przemocy objętych pomocą specjalistyczną	4	3	4

Źródło: PCPR Punkt Interwencji Kryzysowej w Kutnie

**Tabela nr 7 — Pomoc specjalistyczna udzielona przez Punkt Interwencji Kryzysowej
w latach 2021-2023:**

	2021	2022	2023
Liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą	169	206	190
Liczba porad udzielanych osobom stosującym przemoc	17	20	20
Liczba podjętych interwencji kryzysowych wobec osób doznających przemoc	31	23	18
Liczba udzielonych porad dzieciom doznającym przemocy	55	27	81

Źródło: PCPR Punkt Interwencji Kryzysowej w Kutnie

Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Punkt Interwencji Kryzysowej, wynika że spada liczba osób objętych różnymi formami wsparcia, jak również liczba osób, wobec których podjęto interwencje. Osobną kwestią, która wymaga zwrócenia uwagi jest specyficzny trend w obszarze liczby porad udzielonych dzieciom doznającym przemocy (dwukrotny spadek w 2022 r. w stosunku do 2021 r., a następnie trzykrotny wzrost tej liczby w 2023 r.).

Prokuratura Rejonowa w Kutnie

Prokuratura jest organem państwowym powołanym do ścigania przestępstw, w tym dotyczących przemocy domowej. Do jej zadań należy m.in. przyjęcie zgłoszenia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych, występowanie w roli oskarżyciela publicznego przed sądem, zatrzymanie podejrzanego o popełnieniu przestępstwa, możliwość zastosowania środków zapobiegawczych współpraca z innymi podmiotami w zakresie zapobiegania przestępczości.

Tabela nr 8 — Działania Prokuratury Rejonowej w Kutnie w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba zawiadomień o popełnieniu przestępstwa znęcania się nad osobami najbliższymi (art. 207 k.k.)	158	139	178
Liczba sporządzonych aktów oskarżenia (art. 207 k.k.)	43	55	55
Liczba osób wobec których zastosowano środek zapobiegawczy w postaci:			
– tymczasowego aresztowania	1	1	0
– dozoru policyjnego	11	11	7
– zakazu zbliżania się	11	10	6
– nakazu opuszczenia lokalu	11	7	6
Liczba zarejestrowanych spraw dot. gróźb karalnych (art. 190 k.k.)	13	17	33
w tym:			
– zakończonych poprzez sporządzenie aktu oskarżenia	3	10	5
– zakończonych umorzeniem	5	1	17

Źródło: Prokuratura Rejonowa w Kutnie

Sąd Rejonowy w Kutnie

Sąd Rejonowy w Kutnie rozpoznaje i orzeka w sprawach karnych, rodzinnych oraz cywilnych m.in. dotyczących przemocy domowej.

Tabela nr 9 — Działania Sądu Rejonowego w Kutnie wobec osób stosujących przemoc domową — dane za lata 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba osób stosujących przemoc domową wobec których orzeczono warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności z dozorem kuratora	17	24	30
Liczba osób wobec których orzeczono karę ograniczenia wolności	8	5	5
Liczba osób, które postanowieniem sądu zostały zobowiązane do podjęcia leczenia odwykowego	9	43	43

Liczba orzeczeń nakładających na osoby stosujące przemoc domową, obowiązek uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych	1	1	2
Liczba postanowień zobowiązujących osoby stosujące przemoc domową do opuszczenia mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (lub zakazanie zbliżania się do mieszkania)	bd	4	16
Liczba wniosków o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności	3	1	2
Liczba wniosków kuratorów o podjęcie warunkowo umorzonego postępowania karnego	1	1	4
Liczba wniosków o zwolnienie od dozoru kuratora wobec osoby stosującej przemoc domową	2	1	4

Źródło: Sąd Rejonowy w Kutnie

4. Zapobieganie przemocy domowej na terenie Kutna

4.1. Działania profilaktyczno-edukacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Ważną rolę w zapobieganiu zjawisku przemocy domowej odgrywa szeroko rozumiana profilaktyka i edukacja społeczna. Celem podejmowanych działań profilaktycznych jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej na temat występowania zjawiska przemocy domowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie realizował zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej wprowadzając nowe, innowacyjne formy pracy z rodzinami. W 2023 roku tut. Ośrodek opracował i realizował projekt pt. „Masz Moc, by Pokonać Przemoc” w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie — Edycja 2023”. Projekt był współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Priorytetem projektu był rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej.

Projekt był adresowany do dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych, rodzin mieszkających na terenie Kutna, w tym rodzin, które z uwagi na występowanie czynników ryzyka były zagrożone zjawiskiem przemocy i wymagały zintensyfikowania działań profilaktycznych, specjalistów z obszaru zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. W ramach projektu zorganizowano:

- lokalną kampanię społeczną — miała ona charakter informacyjno-edukacyjny w zakresie tematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jej zadaniem było

dotarcie do szerokiego grona mieszkańców miasta oraz uwrażliwienie ich na zjawisko przemocy, a także kształtowanie postawy krytycznej wobec tego zagrożenia. W ramach kampanii społecznej nagrany został film (spot) pt. „Daj sygnał, zatrzymaj przemoc” promujący międzynarodowy znak — pomóż mi;

- rodzinne warsztaty plenerowe pt. „Rodzinne Animacje” — propagujące twórcze i aktywne sposoby spędzania wolnego czasu, budowania prawidłowych relacji rodziców z dziećmi;
- warsztaty artystyczno-terapeutyczne dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, które umożliwiły uczestnikom symboliczne wyrażenie trudnych przeżyć, doświadczeń i emocji, a także naukę ich odreagowania w bezpieczny sposób;
- spotkania edukacyjne dla rodziców/opiekunów w kutnowskich szkołach podstawowych, które miały na celu przedstawienie mechanizmów powstawania przemocy, konsekwencje za tym idące oraz jej wpływ na prawidłowy rozwój dzieci;
- przedstawienie profilaktyczno-edukacyjne pt. „Benio w opałach” skierowane dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym;
- konkurs plastyczny na plakat profilaktyczny promujący wartości przyjaźni i miłości pn. „Bądźmy radośni...” adresowany do uczniów szkół podstawowych;
- warsztaty grupowe — trening zastępowania agresji wśród uczniów klas siódmych szkół podstawowych;
- spotkania edukacyjne „Masz w sobie POWER” adresowane do seniorów z udziałem funkcjonariusza policji, prawnika, ratownika medycznego, psychologa. Podczas spotkań seniorzy doskonalili swoje umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami i emocjami, a także przejawami dyskryminacji ze względu na wiek, zdobywali wiedzę na temat zagrożeń w sieci i życiu codziennym;
- spotkanie z sędzią Anną Wesołowską adresowane do przedstawicieli podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy;
- konferencję połączoną z debatą z udziałem młodzieży szkół podstawowych „Oddajemy Wam głos”. W prezentowanych wnioskach uczestnicy przede wszystkim zgłaszali potrzebę uczestniczenia w różnego rodzaju zajęciach warsztatowych, które uczą radzenia sobie w sytuacjach trudnych, reagowania na wszelkie przejawy agresji i przemocy.

Na terenie Kutna działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej podejmowane były m.in. przez placówki oświatowe. W szkołach na wszystkich etapach edukacyjnych realizowane były szkolne programy profilaktyczne, których celem było zapobieganie zachowaniom negatywnym. Treści zawarte w ww. programach realizowane były na terenie szkół podczas lekcji wychowawczych i zajęć pozalekcyjnych. W omawianym okresie na bieżąco prowadzone były:

- lokalną kampanię społeczną — miała ona charakter informacyjno-edukacyjny w zakresie tematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jej zadaniem było dotarcie do szerokiego grona mieszkańców miasta oraz uwrażliwienie ich na zjawisko przemocy, a także kształtowanie postawy krytycznej wobec tego zagrożenia. W ramach kampanii społecznej nagrany został film (spot) pt. „Daj sygnał, zatrzymaj przemoc” promujący międzynarodowy znak — pomóż mi;

- rodzinne warsztaty plenerowe pt. „Rodzinne Animacje” — propagujące twórcze i aktywne sposoby spędzania wolnego czasu, budowania prawidłowych relacji rodziców z dziećmi; rozmowy indywidualne z dziećmi i rodzicami, interwencje wobec zachowań agresywnych;
- zajęcia z uczniami w ramach programów profilaktycznych m.in.: „Uczucia Gucia”, „Emocje”, „Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny”, „Unplugged”, „ARS. Jak dbać o miłość”, „Nawigacje na każdą pogodę”, „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”, „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Debata”, „Cukierki”, „Hejt i dyskryminacja w szkole — o asertywności”, „Bądź kumplem nie dokuczaj”;
- lekcje wychowawcze na temat cyberprzemocy, przemocy rówieśniczej, szkodliwości spożywania używek;
- działania edukacyjne adresowane do rodziców mające na celu modelowanie prawidłowych funkcji rodziny i wzmacnianie kompetencji wychowawczych (spotkania, prelekcje, konsultacje indywidualne, szkolenia);
- imprezy rekreacyjno-sportowe skierowane do rodzin;
- akcje informacyjne m.in. umieszczanie na tablicy ogłoszeń plakatów informacyjnych, ulotek na temat przemocy, miejsc udzielających pomocy i wsparcia.

4.2. Wsparcie na rzecz do osób doznających przemocy domowej

Realizując założenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, osobom doznającym przemocy domowej w latach 2021-2023 zapewniano m.in. dostęp do specjalistycznego poradnictwa, interwencji kryzysowej, pomocy finansowej, wsparcia asystenta rodziny.

W ramach realizacji zadań nakierowanych na ochronę osób doznających przemocy domowej w omawianym okresie:

- założono 275 formularzy „Niebieska Karta — A”, udzielono 1009 porad psychologicznych, prawnych socjalnych, zawodowych i rodzinnych;
- powołano 223 grupy robocze i 4 grupy diagnostyczno-pomocowe, które odbyły 727 spotkań i objęły pomocą 402 rodziny. Efektem działań ww. grup w 219 rodzinach zakończono procedurę z powodu ustania przemocy;
- udzielono pomocy finansowej 51 rodzinom z problemem przemocy, 23 rodziny objęto wsparciem asystenta rodziny;
- wypełniono podczas posiedzeń grup roboczych i grup diagnostyczno-pomocowych 235 formularzy „Niebieska Karta — C” z osobami doznającymi przemocy domowej oraz 153 formularze „Niebieska Karta — D” z osobami stosującymi przemoc domową.

4.3. Oddziaływania terapeutyczne wobec osób stosujących przemoc domową

W zakresie przeciwdziałania przemocy na terenie Kutna były podejmowane działania terapeutyczne wobec osób stosujących przemoc domową:

- prowadzono działania interwencyjne, zajęcia korekcyjno-edukacyjne w zakresie radzenia sobie ze stresem, złością i agresją oraz zajęcia psychologiczno-terapeutyczne, którymi objęto łącznie 98 osób;
- udzielono 56 porad psychologicznych, pedagogicznych, socjalno-bytowych, prawnych, medycznych, edukacji mechanizmów uzależnienia, przemocy domowej i doradztwa zawodowego;
- zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania, dozoru policji, nakazu, nakazu opuszczenia lokalu wspólnie zajmowanego z pokrzywdzonym, zakazu zbliżania się, w stosunku 82 osób, 76 osób było objętych dozorem kuratora sądowego;
- wydano przez policję 62 nakazy/zakazy na podstawie art. 15aa ust. 1 ustawy o Policji (14 dniowy nakaz natychmiastowego opuszczenia mieszkania i zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia).

Istotnym elementem systemu jest profesjonalizacja służb, by świadczona pomoc była dostępniejsza, wszechstronna i przynosząca oczekiwany efekt. Dla pracowników instytucji działających w obszarze zjawiska przemocy w omawianym okresie było podejmowanych szereg działań nakierowanych na podnoszenie kompetencji, wiedzy i umiejętności. Szkolenia w większości podmiotów dotyczyły m.in. takich zagadnień jak: prawne aspekty przeciwdziałania przemocy, diagnozowanie przemocy domowej, przeciwdziałanie agresji i przemocy u dzieci i młodzieży, pomoc dziecku dotkniętemu przemocą, oraz prowadzenia dokumentacji i ochrony danych osobowych. W 2021 r. przeprowadzono 13 szkoleń, w których uczestniczyli członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonariusze Policji, kuratorzy, przedstawiciel oświaty czy ochrony zdrowia. W 2022 r. odbyło się 36 takich szkoleń, a w 2023 r. — 26 szkoleń.

5. Zasoby instytucjonalne

Podmioty realizujące Program, świadczące pomoc w zapobieganiu i przeciwdziałaniu przemocy domowej:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Mieście Kutno;
- Komenda Powiatowa Policji w Kutnie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie (dalej: MKRPA);
- Urząd Miasta Kutno;
- Placówki ochrony zdrowia (w tym: Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Poradnia Leczenia Uzależnień);
- Placówki oświatowe;
- Straż Miejska w Kutnie;

- Sąd Rejonowy w Kutnie (Wydział Rodzinny i Nieletnich, Wydział Karny, Wydział Cywilny, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej);
- Prokuratura Rejonowa w Kutnie;
- Punkty Konsultacyjne;
- Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, w tym kluby trzeźwościowe.

IV. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Wspomniana już nowelizacja³ ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z 2023 r., w znaczący sposób rozszerzyła i zmodyfikowała działalność Zespołów Interdyscyplinarnych (dalej w niniejszym Rozdziale: ZI). W art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (dalej w niniejszym Rozdziale: ustawa) wprowadzono szereg szczegółowych rozwiązań dotyczących funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych. Dodatkowo, art. 16 ustawy nowelizującej nakazuje zniesienie dotychczasowych Zespołów i powołanie nowych. W konsekwencji, konieczne jest przedstawienie zasad powoływania i funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym również grup diagnostyczno-pomocowych.

1. Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego

Zgodnie z art. 9b ust. 1 ustawy, Zespół realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. W ust. 2 tego przepisu, wskazano, że do zadań Zespołu należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu, w szczególności przez:

1. Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
2. Inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
3. Inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
4. Opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
5. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
6. Powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
7. Monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
8. Przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 ustawy, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a ustawy — tzn. przekazanie dokumentacji, w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
9. Kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;

³ Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r., poz. 424).

10. Składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. — Kodeks wykroczeń.

Procedura „Niebieskie Karty” realizowana jest zgodnie z regulacjami określonymi w art. 9d, 9e, 9f oraz 9h ustawy oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

2. Grupy diagnostyczno-pomocowe

Grupy diagnostyczno-pomocowe są podmiotami, które zastąpiły dotychczasowe grupy robocze. Zgodnie z art. 9a ust. 10 i ust. 10a, grupę diagnostyczno-pomocową powołuje Zespół Interdyscyplinarny w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej.

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

1. Dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
2. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
3. Zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
4. Realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
5. Występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
6. Występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. — Kodeks wykroczeń;
7. Monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
8. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
9. Dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
 - wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
10. Informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Wnioski

Analiza problemu przemocy w mieście Kutno dokonana w oparciu o zebrane dane, istniejącą wiedzę oraz monitoring i ewaluację dotychczasowego Programu pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

1. Edukacja środowiska lokalnego sprawia, że osoby doznające przemocy szybciej reagują w sytuacji zagrożenia i coraz częściej zgłaszają się o pomoc do podmiotów działających w tym obszarze;
2. Odbiorcami działań profilaktycznych są różne grupy społeczne;
3. W ramach Programu prowadzona jest zróżnicowana oferta wsparcia adresowana do osób doznających przemocy domowej (dorosłych, dzieci, całych rodzin) w tym: poradnictwo, interwencja, wsparcie psychologiczne, prawne, socjalne i materialne;
4. Prowadzone są oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową;
5. Współpraca pomiędzy poszczególnymi realizatorami zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej jest wielokierunkowa i interdyscyplinarna, co wpływa na skuteczność udzielanej pomocy.

Rekomendacje

Za istotne dla realizacji przyjętych celów w przedmiotowym Programie rekomenduje się:

1. Upowszechnianie informacji o zmianach wynikających z wprowadzenia nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
2. Rozwijanie poradnictwa i indywidualnego wsparcia specjalistycznego;
3. Kontynuowanie działań edukacyjnych w celu zwiększenia reakcji społeczności lokalnej wobec przypadków przemocy domowej oraz aktywizacji osób doznających przemocy do szukania wsparcia;
4. Popularyzację informacji na temat dostępnych instrumentów pomocowych, miejsc udzielających wsparcia specjalistycznego, upowszechniania praw i instrumentów ochrony osób doznających przemocy domowej;
5. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży;
6. Kontynuowanie działań wzmacniających koordynację i podnoszących efektywność współpracy interdyscyplinarnej realizatorów Programu poprzez zapewnienie różnych form doradztwa i wsparcia edukacyjnego;
7. Pogłębianie podejmowanych działań, zarówno w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, jak i działań interwencyjnych oraz pomocowych;
8. Prowadzenie sprawozdawczości towarzyszącej realizacji przedmiotowego Programu, w tym dla potrzeb sprawozdań zewnętrznych, w szczególności na potrzeby Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

3. Analiza SWOT

Działania zawarte w niniejszym Programie mają w efekcie doprowadzić do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemem przemocy, jak również zapobiec eskalacji tego zjawiska w rodzinach zagrożonych wystąpieniem przemocy, bądź tych, w których przemoc miała miejsce. Na podstawie opracowanego materiału diagnostycznego oraz analizy zasobów i potencjału instytucjonalnego w programowanym obszarze, można wskazać następujące mocne strony/szanse oraz słabe strony/zagrożenia, mające wpływ na funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Miasta Kutno.

Tabela nr 10 — Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– zasoby instytucjonalne; – wysokie kwalifikacje kadry pracującej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; – dobra współpraca służb tworzących lokalny system wsparcia dla rodzin z problemem przemocy tj. Zespołu Interdyscyplinarnego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówek oświatowych, Sądu rejonowego, Prokuratury Rejonowej, Straży Miejskiej, organizacji pozarządowych, ochrony zdrowia; – świadczenie pomocy w godzinach popołudniowych (np. Punkty Konsultacyjne) – dostęp do różnorodnych form pomocy osobom doznającym przemocy; – realizacja procedury „Niebieskie Karty” – realizacja procedury odebrania dziecka z rodziny zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej; – działania profilaktyczne skierowane do uczniów szkół każdego szczebla; – monitorowanie rodzin zagrożonych przemocą; – funkcjonowanie Pokoju Przyjaznych Przesłuchań dla dzieci-ofiar i świadków przestępstwa – programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową; – oferta pomocy w formie poradnictwa m.in. prawnego, psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego, rodzinnego; – funkcjonowanie ośrodków wsparcia udzielających schronienia osobom doznającym przemocy; – stosowanie przez policję nakazów/zakazów wobec osób stosujących	– funkcjonowanie w środowisku lokalnym stereotypów i przekonań na temat zjawiska przemocy domowej; – syndrom wykluczenia społecznego wśród osób doznających przemocy domowej; – brak współpracy ze strony niektórych rodzin w zakresie przewycięzania kryzysów, – negatywne wzorce zachowań społecznych funkcjonujące w środowisku lokalnym, w szczególności wśród dzieci i młodzieży; – niewystarczająca ilość superwizji dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; – mała dostępność do lekarzy psychiatrów dla dzieci i młodzieży, niewystarczająca oferta pomocy terapeutycznej skierowanej do dzieci -ofiar i świadków przemocy; – niskie zainteresowanie ofertą pomocy dot. oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową; – brak preferencyjnych warunków przyznawania mieszkań z zasobów gminy dla osób doznających przemocy domowej; – niechęć osób poszkodowanych do ujawniania przemocy; – długotrwałe procedury wymiaru sprawiedliwości; – małe zaangażowanie przedstawicieli ochrony zdrowia do pomocy osobom doświadczającym przemocy.

przemoc domową; – zmiana przepisów prawa umożliwiająca zwiększenie skuteczności procedury „Niebieskie Karty”, wpływu grupy diagnostyczno-pomocowej na osoby stosujące przemoc, między innymi poprzez egzekwowanie zobowiązań i możliwości zastosowania instrumentów prawno-karnych.	
SZANSE	ZAGROŻENIA
– zwiększenie wśród społeczności lokalnej świadomości na temat zjawiska przemocy domowej oraz większa otwartość na korzystanie z pomocy specjalistycznej; – duża wrażliwość społeczna na krzywdę dzieci i osób w wieku senioralnym; – interdyscyplinarna współpraca organizacji pozarządowych, instytucji i urzędów; – możliwość pozyskania środków finansowych ze środków zewnętrznych na realizowanie działań; – tworzenie spójnego systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej; – zapewnienie osobom zaangażowanym w realizację procedury „Niebieskie Karty” dostępu do podnoszenia kwalifikacji m.in. poprzez organizację interdyscyplinarnych szkoleń/warsztatów /superwizji; – rozszerzenie oferty pomocowej dla osób doświadczających przemocy i ją stosujących; – edukacja społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej; – koordynowanie wszystkich działań związanych z obszarem przeciwdziałania przemocy domowej przez Zespół Interdyscyplinarny; – nowe przepisy prawne związane z nakazem opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy domowej oraz zakazem zbliżania się i kontaktowania.	– mała gotowość do uczestnictwa w spotkaniach grupowych o charakterze grup wsparcia, terapeutycznych lub warsztatów; – mała gotowość rodzin do udziału w zajęciach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z braku dostatecznej wiedzy nt. procesu wychowania i opieki nad dzieckiem oraz z niechęci zmierzenia się z własnymi słabościami i ograniczeniami w tym zakresie; – wypalenie zawodowe dotyczące osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; – brak gotowości u osób stosujących przemoc do zmiany w kierunku redukcji zachowań przemocowych; – wzrost zachowań przemocowych skierowanych do dzieci uwikłanych w konflikt rodzicielski; – wzrost zachowań przemocowych skierowanych do osób w wieku senioralnym.

V. OBSZARY I KIERUNKI DZIAŁANIA

Celem Głównym niniejszego Programu jest:

**ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ ZMNIEJSZENIE SKALI TEGO ZJAWISKA W MIEŚCIE KUTNO**

Program będzie realizowany w ramach czterech obszarów, na które składają się kierunki działania (i dalej — rodzaje działań, jakie będą podejmowane).

Obszar 1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań	1.1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy domowej.
Rodzaje działań	<i>1.1.1. Analiza zjawiska przemocy domowej w oparciu o dokumentację procedury „Niebieskie Karty” prowadzoną przez Zespół Interdyscyplinarny.</i>
Wskaźniki	– ogólna liczba formularzy „Niebieskie karty — A”, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym przekazanych przez: Komendę Powiatową Policji w Kutnie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia; – liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”; – liczba grup diagnostyczno-pomocowych; – liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych; – liczba wniosków skierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie; – liczba osób doznających przemocy; – liczba osób stosujących przemoc.
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny
Termin realizacji	2024-2030

Kierunki działań	1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej.
------------------	--

<i>Rodzaje działań</i>	<i>1.2.1. Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych w zakresie przemocy domowej.</i>
Wskaźniki	– liczba lokalnych kampanii informacyjnych; – liczba ogólnopolskich kampanii i działań społecznych realizowanych na terenie Kutna. – liczba opracowanych i rozpowszechnionych materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym; – liczba konferencji.
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Zespół Interdyscyplinarny, Komenda Powiatowa Policji w Kutnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Punkt Interwencji Kryzysowej w Kutnie, placówki oświatowe, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, lokalne media.
Termin realizacji	2024-2030

Kierunki działań	1.3. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych.
<i>Rodzaje działań</i>	<i>1.3.1. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, oraz wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową.</i>
Wskaźniki	– liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny; – liczba osób, którym udzielono porady; – liczba działań edukacyjnych skierowanych do rodziców i opiekunów (spotkania, prelekcje, szkoła dla rodziców); – liczba wydanych postanowień o umieszczeniu dzieci z rodzin doświadczających przemocy w pieczy zastępczej; – liczba działań edukacyjnych skierowanych do rodziców i opiekunów (spotkania, prelekcje, pogadanki, warsztaty, szkoła dla rodziców i inne).
Realizatorzy	placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kutnie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, Sąd Rejonowy w Kutnie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, ochrona zdrowia.
Termin realizacji	2024-2030
<i>Rodzaje działań</i>	<i>1.3.2. Realizacja programów i zajęć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży z zakresu uwrażliwiania na problem przemocy, radzenia sobie ze złością, stresem i agresją, rozwiązywania konfliktów itd.</i>

Wskaźniki	– liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych; – liczba uczniów objętych edukacją, zajęciami profilaktycznymi; – liczba zajęć profilaktycznych w szkołach (warsztaty, pogadanki, spotkania, spektakle profilaktyczne i inne).
Realizatorzy	placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kutnie, Komenda Powiatowa Policji w Kutnie, Straż Miejska w Kutnie.
Termin realizacji	2024-2030

Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej

Cel: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej.

Kierunki działań	2.1. Rozwój współpracy podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
<i>Rodzaje działań</i>	<i>2.1.1. Utworzenie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego.</i>
Wskaźniki	– liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny.
Termin realizacji	2024-2030
<i>Rodzaje działań</i>	<i>2.1.2. Tworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego.</i>
Wskaźniki	– liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych; – liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie; – liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych.
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Komenda Powiatowa Policji w Kutnie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie, placówki oświatowe, ochrona zdrowia oraz inne podmioty działające w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych
Termin realizacji	2024-2030

Kierunki działań	2.2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
-------------------------	---

<i>Rodzaje działań</i>	<i>2.2.1. Uaktualnianie i rozpowszechnianie baz danych podmiotów z terenu miasta Kutno udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy.</i>
Wskaźniki	– liczba baz danych przekazanych podmiotom w wersji elektronicznej.
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny.
Termin realizacji	2024-2030

Kierunki działań	2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.
<i>Rodzaje działań</i>	<i>2.3.1. Prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.</i>
Wskaźniki	– liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”; – liczba osób dotkniętych przemocą domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”; z podziałem na mężczyzn, kobiety i dzieci; – liczba podmiotów, które uruchomiły procedurę „Niebieskie Karty”; – liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-C”; – liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”; – liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy; – liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”.
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Komenda Powiatowa Policji w Kutnie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie, placówki oświatowe, ochrona zdrowia
Termin realizacji	2024-2030
<i>Rodzaje działań</i>	<i>2.3.2. Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.</i>
Wskaźniki	– liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego; – liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia; – liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych; – liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy domowej.

Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie, placówki oświatowe, Powiatowy Punkt Interwencji Kryzysowej w Kutnie, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.
Termin realizacji	2024-2030
Rodzaje działań	<i>2.3.3. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy świadczonej przez punkty konsultacyjne.</i>
Wskaźniki	– liczba punktów konsultacyjnych; – liczba osób doznających przemocy, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych; – liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy domowej.
Realizatorzy	stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe.
Termin realizacji	2024-2030
Rodzaje działań	<i>2.3.4. Wzmocnienie ochrony osób doznających przemocy w toku postępowania karnego poprzez przesłuchanie małoletnich w przyjaznych pokojach przesłuchań.</i>
Wskaźniki	– liczba przyjaznych pokoi przesłuchań; – liczba małoletnich przesłuchanych w przyjaznych pokojach przesłuchań (z podziałem na płeć).
Realizatorzy	Sąd Rejonowy w Kutnie.
Termin realizacji	2024-2030
Rodzaje działań	<i>2.3.5. Zapewnienie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.</i>
Wskaźniki	– liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w związku z przemocą domową; – liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej; – liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych; – liczba dzieci umieszczonych w innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 Kk.
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, Komenda Powiatowa Policji w Kutnie, ochrona zdrowia, Sąd Rejonowy w Kutnie.
Termin realizacji	2024-2030

Rodzaje działań	2.3.6. Tworzenie i zwiększanie zakresu działań oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób doznających przemocy domowej.
Wskaźniki	– liczba lokalnych telefonów zaufania; – liczba rozmów i interwencji.
Realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, Punkt Interwencji Kryzysowej, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.
Termin realizacji	2024-2030

Kierunki działań	2.4. Monitorowanie działań pomocowych.
Rodzaje działań	2.4.1. Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej.
Wskaźniki	– liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej; – liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na brak zasadności podejmowanych działań; – liczba osób wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Komenda Powiatowa Policji w Kutnie.
Termin realizacji	2024-2030

Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Kierunki działań	3.1. Podejmowanie interwencji właściwych służb na stosowanie przemocy domowej.
Rodzaje działań	3.1.1. Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
Wskaźniki	– liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”; – liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-D”; – liczba interwencji w związku z wystąpieniem przemocy domowej; – liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach

	związanych z przemocą domową; – liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową; – liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez sporządzenie aktu oskarżenia; – liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową poprzez umorzenie postępowania.
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny, Komenda Powiatowa Policji, Prokuratura Rejonowa w Kutnie, Sąd Rejonowy w Kutnie.
Termin realizacji	2024-2030
Rodzaje działań	<i>3.1.2. Podejmowanie działań w zakresie izolacji osób stosujących przemoc od ofiary poprzez zastosowanie środków karnych i zapobiegawczych w postaci dozoru policyjnego, zakazu zbliżania się, nakazu opuszczenia lokalu, tymczasowego aresztu, eksmisji.</i>
Wskaźniki	– liczba zatrzymanych osób stosujących przemoc domową; – liczba zastosowanych środków zapobiegawczych; – liczba wszczętych postępowań; – liczba osób wobec których zastosowano ww. środki karne i zapobiegawcze.
Realizatorzy	Komenda Powiatowa Policji, Prokuratura Rejonowa w Kutnie, Sąd Rejonowy w Kutnie.
Termin realizacji	2024-2030

Kierunki działań	3.2. Usprawnianie procedur i innych oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
Rodzaje działań	<i>3.2.1. Kierowanie zawiadomień do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w związku z występowaniem przemocy domowej.</i>
Wskaźniki	– liczba zawiadomień.
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Komenda Powiatowa Policji w Kutnie, Punkt Interwencji Kryzysowej w Kutnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, placówki oświatowe.
Termin realizacji	2024-2030
Rodzaje działań	<i>3.2.2. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego.</i>

Wskaźniki	– liczba wniosków skierowanych do sądu o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego; – liczba osób zobowiązanych do podjęcia leczenia odwykowego.
Realizatorzy	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie, Sąd Rejonowy w Kutnie-Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.
Termin realizacji	2024-2030

Kierunki działań	3.3. Realizowanie oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
<i>Rodzaje działań</i>	<i>3.3.1. Kierowanie osób stosujących przemoc domową do programów korekcyjno-edukacyjnych.</i>
Wskaźniki	– liczba osób skierowanych do programów korekcyjno-edukacyjnych; – liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny.
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Komenda Powiatowa Policji w Kutnie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Punkt Interwencji Kryzysowej w Kutnie.
Termin realizacji	2024-2030
<i>Rodzaje działań</i>	<i>3.3.2. Prowadzenie grup wsparcia z elementami edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc domową.</i>
Wskaźniki	– liczba grup wsparcia; – liczba osób, które uczestniczyły w zajęciach; – liczba osób, które ukończyły zajęcia.
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Punkt Interwencji Kryzysowej w Kutnie.
Termin realizacji	2024-2030
<i>Rodzaje działań</i>	<i>3.3.3. Rozpowszechnianie informacji na temat podmiotów realizujących programy korekcyjno-edukacyjne i psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.</i>
Wskaźniki	– liczba przekazanych informacji.
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Punkt Interwencji Kryzysowej w Kutnie, Komenda Powiatowa Policji w Kutnie, Sąd Rejonowy w Kutnie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Prokuratura Rejonowa w Kutnie.
Termin realizacji	2024-2030

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Kierunki działań	4.1. Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
Rodzaje działań	<i>4.1.1. Doskonalenie wiedzy i umiejętności pracowników zajmujących się problemem przeciwdziałania przemocy domowej poprzez organizowanie szkoleń, w tym obowiązkowych szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych.</i>
Wskaźniki	– liczba szkoleń, – liczba osób uczestniczących w szkoleniach, – liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczących w szkoleniach, – liczba członków grup diagnostyczno-pomocowych uczestniczących w szkoleniach.
Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie, Komenda Powiatowa Policji w Kutnie, Punkt Interwencji Kryzysowej w Kutnie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kutnie, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i związki wyznaniowe.
Termin realizacji	2024-2030

Kierunki działań	4.2. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.
Rodzaje działań	<i>4.2.1. Wsparcie osób pracujących w grupach diagnostyczno-pomocowych mających częsty kontakt z osobami doznającymi i stosującymi przemoc m.in. poprzez szkolenia z wypalenia zawodowego, superwizje, porady psychologiczne.</i>
Wskaźniki	– liczba osób objętych różnymi formami poradnictwa i wsparcia psychologicznego, – liczba zorganizowanych spotkań superwizyjnych, – liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.

Realizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kutnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie, Komenda Powiatowa Policji w Kutnie.
Termin realizacji	2024-2030

VI. REALIZACJA PROGRAMU ORAZ FINANSOWANIE

Sprawne funkcjonowanie miejskiego systemu przeciwdziałania oraz ochrony osób doznających przemocy domowej zakłada przede wszystkim koordynację i spójność działań, w tym sprawny i płynny przepływ informacji między partnerami — jednostkami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą domową.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest zatem uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu umożliwiającego mieszkańcom uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stawała się niezależna, wydolna i zaradna.

Wobec powyższego, mając również na uwadze treść art. 9a ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, **niniejszy Program będzie realizowany, a także zarządzany przez Zespół Interdyscyplinarny.**

Program realizowany będzie w okresie od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2030 roku.

Źródłem finansowania zadań wymienionych w niniejszym Programie, które są realizowane przez jednostki organizacyjne Miasta Kutno, są środki finansowe przewidziane w planie finansowym poszczególnych jednostek organizacyjnych na dany rok, przy czym środki na obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego będą uwzględniane w planie finansowym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kutnie. W 2024 roku na realizację Programu przeznaczono kwotę 106 540,00 zł, w tym 35 000,00 zł na działania związane z obsługą ZI, a pozostała kwota tj. 71 540,00 zł stanowi wkład własny na realizację projektów (po wyłonieniu w drodze konkursowej).

Ewentualne zewnętrzne środki finansowe, możliwe będą do uzyskania w trybie konkursowym jako dotacje na realizację programów osłonowych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Realizowane zadania mogą być też finansowane środkami własnymi konkretnych podmiotów i organizacji realizujących Program.

Do określenia ram finansowych Programu przyjęto wysokość wydatków zaplanowanych w budżecie miasta w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. 85205 Przemoc). Podstawę prognozy stanowiła wysokość środków finansowych zaplanowanych w ww. dziale w budżecie miasta Kutna na 2024 rok, przyjęto także średnio 5% wzrostu na rok 2025 i średnio 3% wzrostu na rok 2026.

- 2024 r. — 35 000,00 zł;
- 2025 r. — 36 750,00 zł;
- 2026 r. — 37 852,00 zł.

Ramy finansowe na lata 2027-2030 przedstawione zostaną po przeprowadzeniu w 2027 roku ewaluacji śródkresowej wdrażania Programu.

VII. PROGNOZA ZMIAN

W związku z przedstawionym Celem Głównym, a także Celami Szczegółowymi, zakłada się, iż realizacja Programu w latach 2024-2030 przyczyni się do:

- wzrostu wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy, sposobów ochrony przed przemocą oraz miejsc udzielających pomocy osobom i rodzinom uwięzianym w przemoc;
- pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej;
- zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej;
- zwiększenia zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy;
- rozwoju, wzmocnienia i upowszechnienia działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- podniesienia jakości usług świadczonych na rzecz osób i rodzin zagrożonych bądź doznających przemocy domowej;
- zwiększenia dostępności do pomocy specjalistycznej osobom doznającym przemocy domowej;
- zwiększenie skuteczności oddziaływań interwencyjnych, korekcyjno-edukacyjnych oraz terapeutycznych wobec osób stosujących przemoc domową;
- zmniejszenia ilości zachowań przemocowych;
- zbudowania sprawnego i efektywnego systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą domową;
- podniesienia kwalifikacji i wzrostu poziomu kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i rodzin zagrożonych i doznających przemocy oraz osób ją stosujących.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

Niniejszy Program będzie realizowany i monitorowany przez Zespół Interdyscyplinarny. Monitorowanie odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji programu, tj.:

- instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej;
- form udzielanej pomocy osobom doznającym przemocy domowej;
- form działań kierowanych do osób stosujących przemoc domową.

Wskaźnikami będą:

- liczba interwencji domowych z powodu przemocy domowej;
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej;
- liczba osób stosujących przemoc domową;
- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”;
- pozostałe wskaźniki określone w ramach opisywanych działań;
- dane dotyczące odbioru zajęć, form pomocy, zmian postaw, zebrane przez wykonawców zadań.

Monitoring Programu prowadzić będzie także Zespół Interdyscyplinarny, we współpracy ze wszystkimi instytucjami realizującymi Program. Zespół Interdyscyplinarny przedłoży Prezydentowi Miasta Kutno sprawozdanie z realizacji Programu do dnia 31 marca każdego roku.

Prezydent Miasta Kutno do dnia 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Miasta Kutno sprawozdanie z realizacji Programu.

W czwartym roku realizacji Programu przeprowadzona zostanie ewaluacja, która obejmować będzie procesy przygotowane, zbieranie informacji, analizy danych i wyciągnięcie wniosków. Ewaluacja pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Mieście Kutno, a także zwiększenie dostępności działań pomocowych i interwencyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

IX. ZAKOŃCZENIE

Przemoc domowa nie powinna nigdy mieć miejsca, a osoby bliskie powinni zapewniać bezpieczeństwo i warunki sprzyjające harmonijnemu rozwojowi wszystkim domownikom. Jednoznacznie odnosi się do tego faktu również polskie prawo, uznając przemoc domową za przestępstwo. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych drugiego człowieka, powodować jego bólu i cierpienia. W sposób szczególny to sformułowanie odnosi się do osób bliskich.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w istotny sposób rozszerzyła zarówno definicję przemocy domowej, jak i krąg osób jej doznających. Utrzymując multi profesjonalny charakter działań podejmowanych w sytuacji wystąpienia sygnałów mogących świadczyć o przemocy domowej, wprowadziła wyraźny podział zadań pomiędzy Zespołem Interdyscyplinarnym, a grupami diagnostyczno-pomocowymi, których poziom decyzyjności został wzmocniony. W skład grup diagnostyczno-pomocowych obligatoryjnie wchodzi pracownicy socjalni i funkcjonariusze Policji, to od ich decyzji zależy dalsza struktura grupy, którą można poszerzyć o uczestnictwo wielu profesjonalistów z różnych dziedzin. Takie podejście daje możliwość dostosowywania zarówno składu grupy, jak i organizacji przebiegu jej pracy, adekwatnie do sytuacji życiowej osoby doznającej przemocy domowej. Wzmocnione zostały również oddziaływania skierowane do osób stosujących przemoc. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, wyznaczając kierunki ich rozwoju, stworzyła warunki służące zwiększaniu skuteczności procedury „Niebieskie Karty”, wpływu grupy diagnostyczno-pomocowej na osoby stosujące przemoc domową, między innymi poprzez egzekwowanie zobowiązań i możliwości zastosowania instrumentów prawno-karnych.

Dotychczasowe doświadczenia pokazują, iż równolegle do wdrażanych nowych rozwiązań pomocowych i doskonalenia kompetencji zawodowych specjalistów należy kontynuować działania edukacyjne adresowane do społeczności lokalnej. Ma to znaczenie kluczowe zarówno z perspektywy organizowania skutecznego wsparcia dla osób doznających przemocy, jak i z punktu widzenia szeroko pojętej profilaktyki. Na podstawie informacji od osób zajmujących się na co dzień w swojej pracy procedurą „Niebieskie Karty”, można stwierdzić, że szybkość interwencji i skuteczność pomagania osobom doznającym przemocy domowej są zależne od poziomu społecznej zdolności do identyfikowania przejawów przemocy i umiejętności reagowania na nie. Podejmowane w tym obszarze inicjatywy na terenie Kutna od wielu lat przynoszą zauważalne efekty, nie mniej wymagają jednak dalszego rozwijania, modyfikowania adekwatnie do zmieniających się potrzeb i oczekiwań oraz sposobu postrzegania zjawiska przemocy domowej.

Szczególnej uwagi wymagają kwestie ochrony dzieci, które doświadczają, są zagrożone lub są bezpośrednimi świadkami przemocy domowej. Stąd też konieczność wzmacniania działań mających na celu edukację społeczeństwa i zmianę postaw w zakresie reagowania na podejrzenie przemocy wobec dzieci oraz wprowadzenie standardów ochrony dzieci, w tym odpowiednich procedur interwencyjnych i szkolenia kadry w zakresie podejmowania szybkich i skutecznych działań pomocowych.

Podsumowując, zapewnienie warunków sprzyjających upowszechnianiu wiedzy, kształtowaniu umiejętności i właściwych postaw społecznych oraz zintegrowaniu działań wszystkich służb, stanowi podstawowy warunek niezbędny nie tylko do tego, aby skutecznie powstrzymywać przemoc domową, ale także efektywnie zapobiegać jej występowaniu.

Niniejszy Program nie jest dokumentem zamkniętym, i jako taki może podlegać przyszłym modyfikacjom, w zależności od pojawiających się nowych danych, potrzeb i możliwości.

Spis tabel:

- Tabela nr 1 — Podmioty wszczynające procedurę „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023.
- Tabela nr 2 — Działania Komendy Powiatowej Policji w Kutnie w latach 2021-2023.
- Tabela nr 3 — Dane dot. rodzajów stosowanej przemocy, osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc w latach 2021-2023.
- Tabela nr 4 — Działania podejmowane przez MOPS w Kutnie.
- Tabela nr 5 — Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kutnie w latach 2021-2023.
- Tabela nr 6 — Działania podejmowane przez Punkt Interwencji Kryzysowej w latach 2021-2023.
- Tabela nr 7 — Pomoc specjalistyczna udzielona przez Punkt Interwencji Kryzysowej w latach 2021-2023.
- Tabela nr 8 — Działania Prokuratury Rejonowej w Kutnie w latach 2021-2023.
- Tabela nr 9 — Działania Sądu Rejonowego w Kutnie wobec osób stosujących przemoc domową — dane za lata 2021-2023.
- Tabela nr 10 — Analiza SWOT.

Uzasadnienie

do uchwały w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Miasta Kutno na lata 2024-2030.

Zgodnie z art. 6 ust 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024 poz.424) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

W związku z obszerną nowelizacją ww. ustawy wprowadzoną ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535) konieczne jest przyjęcie przez Radę Miasta Kutno Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Miasta Kutno na lata 2024-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik niniejszej uchwały.

Program został opracowany w oparciu o Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 r. (M.P. z 2023 r., poz. 1232) z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i zasobów miasta. Wyznacza on kierunki działań podejmowanych przez Miasto Kutno na rzecz:

- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- osób będących świadkami przemocy domowej,
- mieszkańców Kutna,
- przedstawicieli instytucji zobowiązanych do działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Program zakłada łączenie ze sobą aktywności w obszarach inicjowania, rozwijania różnorodnych form pomocy osobom doznającym przemocy domowej, doskonalenia współpracy interdyscyplinarnej z tworzeniem warunków sprzyjających wzrostowi świadomości i wrażliwości społecznej. Wdrożenie wyznaczonych celów i działań powinno w znaczny sposób przyczynić się do zniwelowania problemu przemocy oraz zminimalizować jego skutki.

Obowiązujący do tej pory Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Kutno na lata 2021-2026, przyjęty uchwałą nr XXXIV/328/21 Rady Miasta Kutno z dnia 23 lutego 2021 r. utracił moc w związku ze zmianą przepisów, na podstawie których został uchwalony.

Mając na względzie powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione.